UNIVERSITETET I OSLO
UNIVERSITETSDIREKTØREN

Til Universitetsstyret
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype:	**Diskusjonssak**
Møtesaksnr.:	1
Møtenr.	4/2008
Møtedato:	**06.05.08**
Notatdato:	**28.04.08**
Arkivsaksnr.:	2008/2343
Saksbehandler:	**Vibeke Alm**

SAKSTITTEL:

Evalueringene av Senter for utvikling og miljø (SUM) og Senter for tverrfaglig kjønnsforskning (STK) – Orientering om resultatet av evalueringene og videre prosess. Diskusjon

Henvisning til lovverk, plandokumenter og tidligere behandling i styret:

Senter for kvinne- og kjønnsforskning - fra 01.01.08 Senter for tverrfaglig kjønnsforskning (STK) og Senter for utvikling og miljø (SUM) ble evaluert høsten 2007. For begge sentrene er det utarbeidet både en status-/selvevalueringsrapport og en evalueringsrapport fra eksterne evalueringspaneler. Fakulteter og sentre har avgitt høringssvar på evalueringene.

Hovedproblemstillinger i saken:

Sentrenes tverrfakultære karakter gjør at den videre saksbehandlingen må ses i sammenheng med arbeidet i prosess faglig prioritering. For begge sentrene vil diskusjonen som skal føres i fase 3 av faglig prioritering om hvordan tverrfakultær aktivitet bør ledes og organiseres i UiO-systemet, kunne ha stor betydning for styrets konklusjoner. Særlig for SUM vil også konklusjonene på den faglige vurderingen av de tverrfakultære områdene også kunne ha betydning for hvordan styret vil konkludere. Vedtak i saken bør derfor ikke fattes før endelig resultat av prosess faglig prioritering foreligger, dvs. i styrets oktober- eller novembermøte. I denne omgang legges evalueringsresultatet fram til orientering og en foreløpig diskusjon.

Vedlegg:
Evalueringsrapport for SUM
Evalueringsrapport for STK
Høringsuttalelser
Bakgrunnsdokumenter: Selvevalueringsrapporter fra STK og SUM

FRA
UNIVERSITETSDIREKTØREN

FREMLEGGSNOTAT
Møtesaksnr.:
Møtedato: 06.06.08
Notatdato.: 20.04.08
Arkivsaksnr:
Saksbehandler: Vibeke Alm

TIL
UNIVERSITETSSTYRET

Evalueringene av Senter for utvikling og miljø (SUM) og Senter for tverrfaglig kjønnsforskning (STK) – Orientering om resultatet av evalueringene og videre prosess. Diskusjon

Senter for kvinne- og kjønnsforskning - fra 01.01.08 Senter for tverrfaglig kjønnsforskning (STK) og Senter for utvikling og miljø (SUM) ble evaluert høsten 2007. For begge sentrene er det utarbeidet både en status-/selvevalueringsrapport og en evalueringsrapport fra eksterne evalueringspaneler. Fakulteter og sentre har avgitt høringssvar på evalueringene.

Sentrenes tverrfakultære karakter gjør at den videre saksbehandlingen må ses i sammenheng med arbeidet i prosess faglig prioritering. For begge sentrene vil diskusjonen som skal føres i fase 3 av faglig prioritering om hvordan tverrfakultær aktivitet bør ledes og organiseres i UiO-systemet, kunne ha stor betydning for styrets konklusjoner. Særlig for SUM vil også konklusjonene på den faglige vurderingen av de tverrfakultære områdene også kunne ha betydning for hvordan styret vil konkludere. Vedtak i saken bør derfor ikke fattes før endelig resultat av prosess faglig prioritering foreligger, dvs. i styrets oktober- eller novembermøte. I denne omgang legges evalueringsresultatet fram til orientering og en foreløpig diskusjon.

I dette notatet gis en kortfattet oppsummering av evalueringsresultatene og høringssvarene. Evalueringsrapportene og høringssvarene er vedlagt.

1. Senter for utvikling og miljø (SUM)

Bakgrunnsfakta

Finansiering 2006: Totalt 24 mill. kr, hvorav UiO 10,3 mill. kr og eksterne kilder 13,7 mill.

Ansatte 2006: Totalt: 29.6. Vitenskapelige: 20,1, hvorav 3 faste. Administrative: 8,5.
Tekniske: 1.

Mandat:

- SUM er et tverrfakultært senter med fokus på tverrdisiplinær forskning, nettverksbygging og koordinering innen Universitetet i Oslo og med eksterne aktører. Senteret skal virke som drivkraft innen universitetet og mot samfunn og industri.

- SUM virker med forskning, undervisning, og formidling av spørsmål relatert til utvikling og miljø, men med fokus spesielt på koblingen mellom utvikling og miljø.
- SUM underviser ved alle nivåer og tilbyr kurs til programmer ved assosierte fakultet på bachelor, master og phd-nivå.

Evalueringsresultatet

Nedenfor gis en kort oppsummering av hvordan evalueringskomiteen har uttalt seg med hensyn til hhv. forskning, utdanning, formidling, tverrfakultær koordinering og evt. videreføring og organisering av senteret.

A. Forskning
Komiteen er relativt kritisk i sin vurdering av SUMs forskning. Forskningsproduktiviteten ligger på snittet av produktiviteten ved relevante sammenliknbare institutter (evalueringsrapport tabell 3 s.16). Komiteen trekker imidlertid fram at SUM sammenliknet med de samme institutter har få forskere og publikasjoner som er sitert av det internasjonale forskningsmiljøet. SUM har heller ikke publisert virkelig fremragende eller nyskapende forskning. SUM har bidratt til forskningen ved UiO ved å komplettere forskning innen miljø- og utvikling som utføres ved andre UiO-enheter, men komiteen kan ikke se at SUM har påvirket nye prioriteringer innenfor dette forskningsfeltet ved UiO. SUM har hatt suksess mht. å fostre kryss- og interdisiplinær forskning med sosial- og samfunnsvitenskapelig forskning, men har ikke greid det samme inn mot natur- og sosialvitenskapelig forskning.

B. Utdanning
Komiteen mener SUM oppfyller sitt mandat om å tilby undervisning ved alle nivåer. Dette gjøres delvis ved å tilby egne kurs og (sub)programmer og delvis ved å bidra til kurs og programmer som kjøres av andre universitetsenheter. Et viktig ledd i å øke undervisningskvaliteten har vært ansettelsen av en spesialkoordinator på utdanning. Videre har SUM lykkes med å skape og opprettholde kryssdisiplinære arenaer og nettverk særlig for studenter og ph.d-kandidater.

C. Formidling
Komiteen er positiv. Enkelte av SUMs forskere har vært veldig aktive og synlige i det offentlige rom og bidratt til offentlige debatter over et bredt tematisk spekter, noen sentrale for SUMs mål, og noen mer perifere. SUM holder videre nær kontakt med relevante departementer, NORAD, og noen internasjonale organisasjoner.

D. Tverrfakultær koordinering
I mandatet ble SUM bedt om å fokusere og koordinere forskningen på miljø- og utvikling innenfor universitetets institutt og andre akademiske enheter. Komiteen mener SUM aldri har vært i stand til å utføre denne oppgaven særlig effektiv fordi a) SUM aldri hadde midler for å fylle denne delen av mandatet, og b) at kravet for slike tjenester fra institutt og fakultet i stor grad har vært fraværende. SUM ser ikke ut til å hatt "tyngden" og statusen innen forskningsmiljøet som skulle til for å utføre denne rollen, og selv om økte ressurser kunne hjulpet, kreves likevel en vilje og støtte fra tilhørende fakulteter og institutter..

Kommentarer vedr. videreføring og organisering
På bakgrunn av sine vurderinger har evalueringskomiteen drøftet 4 alternative løsninger for videreføring av SUMs aktivitet:

1) Terminering av SUM som egen enhet, og la andre enheter ta over viktige aktiviteter.
   Dette alternativet bør betraktes på linje med andre alternativ. Terminering kan være optimal løsning ved følgende tre situasjoner; a) UiO ønsker å endre på sine strategiske prioriteringer slik at allokering av ressurser tildeles andre områder, b) senteret har allerede oppnådd oppgavene de opprinnelig ble tillagt, eller c) senteret har i stor grad mislyktes i å tilføre verdi, og det er liten tydelig forbedring som følge av innsatsen (ikke nødvendigvis bare senterets skyld, men kan bero på manglende vilje fra tilhørende fakulteter og institutter)
2) Videreføring som nå
3) Justere mandat og organisering til SUMs nåværende profil
   Mandatet fokuseres mer eksplisitt på utviklingsstudier samt studier av koblinger mellom miljø og utvikling. SUM reorganiseres som et senter direkte under SV-fakultetet.
4) Revitalisere SUMs opprinnelige visjon – innenfor CIENS (Oslo Centre for Interdisciplinary Environmental and Social Research) sin kontekst
   CIENS er kraftsenteret innen miljørelatert forskning i Oslo-regionen i dag. Spesielt innenfor nisjen miljø- og utvikling vil SUM kunne bidra til CIENS forskning ved å komplettere den nå matematisk-naturvitenskapelig rettede profilen med samfunnsvitenskapelig forskning.

Evalueringskomiteen heller mot alternativ 4) Revitalisere SUMs opprinnelige visjon – innenfor CIENS sin kontekst , men peker på at dette er et ambisiøst forslag som vil kreve en strategisk beslutning samt samlet og støttende innsats fra UiO for å utvikle partnerskap mellom SUM og CIENS. Dersom det ikke er mulig eller ønskelig med et slikt krafttak, vil komiteen anbefale alternativ 3) Justere mandat og organisering til SUMs nåværende profil.(I praksis legge senteret under SV).

Høringsuttalelser fra fakulteter og sentre

Høringsuttalelser er levert fra SUM og STK, samt fakultetene SV, HF, JUS, MN og MED.

Vedr. SUMs mandat på studie- og forskningsfeltet kan HF og SV bekrefte etablerte samarbeidsflater mellom respektive fakulteter og SUM. Samarbeidet ser ut til å innebære noe undervisningssamarbeid og enkeltforskersamarbeid. SUM og STK kommenterer at bokutgivelser, som SUM har en god del av, er tillagt liten vekt i evalueringsrapporten når forskningens kvalitet vurderes. MN og MED støtter evalueringsrapportens vurdering av studie- og forskningsfeltet.

Evalueringskomiteens syn på SUMs manglende koordineringsfunksjon på feltet miljø- og utviklingsforskning støttes av bl.a. HF og MN.

Mht videreføring og organiseringsform har fakultetene ulike syn. MN foreslår terminering og plassering av SUM som stiftelse i CIENS (Centre for Interdiciplinary Environment & Social

Research). MED foreslår videreføring under SV-fakultetet og tilpasning av mandat til nåværende profil, eller plassering av SUM i CIENS. Videreføring med nåværende organiseringsform støttes av STK, JUS og SV. HF har ingen sterk oppfatning om hvordan SUM organiseres, men ønsker videre utredning før evt. endring av større karakter skjer.

2. Senter for tverrfaglig kjønnsforskning (STK)

Bakgrunnsfakta

Finansiering 2006: Totalt 12 mill, hvorav UiO 7,8 mill.kr og eksterne kilder 4,2 mill. kr.

Ansatte 2006: Totalt 18,1. Vitenskapelige: 13, hvorav 4,1 faste stillinger. Administrative: 4.5. Tekniske: 0.6.

Mandat:

- Senter for kvinne- og kjønnsforskning har som formål å fremme kvinne- og kjønnsforskning. Dette skal skje gjennom å initiere og stimulere kvinne- og kjønnsforskning ved universitetets grunnenheter og å drive forskning innen feltet. I tilknytning til forskningsvirksomheten skal Senteret drive undervisning, seminarvirksomhet og formidlingsarbeid. Senteret er tverrfaglig og tverrfakultært senter, og skal, i tillegg til universitetets grunnenheter, også samarbeide med tilsvarende forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt.

Evalueringsresultatet

Nedenfor gis en kort oppsummering av hvordan evalueringskomiteen har uttalt seg med hensyn til hhv. forskning, utdanning, formidling, tverrfakultær koordinering og evt. videreføring og organisering av senteret.

A. Forskning
Komiteen mener STK har lykkes i å oppfylle sitt mandat på forskningssiden. Forskningsproduktiviteten til STK ligger litt over produktiviteten ved relevante sammenlignbare institutter (tabell 2. s.24). Komiteen anbefaler STK å øke sin internasjonale publiseringsaktivitet. Komiteen påpeker at STK er et stimulerende forskningsmiljø både for akademisk personale og besøkende, og at paraplyprosjektene kobler både interne og eksterne forskere til senteret, så vel som internasjonale forskere. Kjønnsforskningen har tatt fordel av samtidstrender i sine paraplyprosjekter som multikulturalisme, homofilteorier, og maskulinitetsforskning. Videre er evalueringskomiteens syn på STKs forskningsbidrag til UiO at STK har et vidt spenn i forskningstema. Manns- og maskulinitetsstudiene er interessante og viktige for å forstå kjønn og bør fortsettes ved senteret. Noen områder kan fokuseres bedre, og evalueringskomiteen er av den oppfatning at tema innenfor helse/kropp/medisin bør styrkes.

B. Utdanning
Komiteen mener STK tydelig oppfyller sitt mandat mht utdanning. STK har ansvar for bachelorprogrammet Tverrfaglige kjønnsstudier og har publisert en lærebok i kjønnsstudier. STK har også samarbeidet med samarbeid med andre fakultet om å integrere kjønnsperspektiv

i fakultetenes studieprogrammer. Komiteen mener at muligheten for at STK utvikler egne master- og phd-programmer bør vurderes.

C. Formidling
Komiteen mener at STK totalt sett har fungert på en vellykket måte som en interdisiplinær, innovativ og energisk agent, både mht. forskningsorganisering og mht. å forbinde mennesker på inn- og utsiden av UiO. STK er det største kjønnsforsknings-senteret i Norden og er veldig synlige i det nasjonale landskapet, men kan generelt forbedre seg på det internasjonale. STK har ekstensiv formidlingsstrategi via seminarer, magasinet "Bulletine" og de ansattes deltakelse i ulike media og deres publikasjonsaktivitet. Seminarene er viktige møtesteder for interne og eksterne kjønnsforskere, og STKs eksterne partnere dømmer senteret veldig positivt.

D. Tverrfakultær koordinering
Komiteen fremhever at STK har spilt en meget viktig rolle som tverrfaglig og tverrfakultær inspirator og koordinator for UiOs kjønnsforskning og undervisning, men peker på behov for styrket kontakt mellom STK og fakultetene, også utover HF og SV som det samarbeides med i dag, spesielt MED. Komiteen anbefaler at a) STK mer aktivt går inn for å øke samarbeid med andre fakulteter og at fakultetene i større grad anerkjenner betydningen av samarbeid med STK samt bidrar til å ta mer kontakt med STK, b) lokalisering nærmere hovedcampusområdet (i dag lokalisert i Sognsveien 70), c) opprette gjesteforskerstipend for ansatte ved andre fakultet ved UiO, og d) opprette prof. II stillinger for ansatte ved andre fakultet ved UiO.

Kommentarer vedr. videreføring og organisering
Komiteen anbefaler at STK fortsetter som eget senter direkte under universitetsstyret. Komiteen begrunner dette bl.a. med at denne organisatoriske plasseringen har gitt legitimitet og handlefrihet til å fylle senterets tverrfaglige rolle.

Høringsuttalelser fra fakultet og sentre

Høringsuttalelse på evalueringen av STK har kommet fra sentrene STK og SUM, Studentparlamentet, NHM samt fakultetene SV, HF, JUS, UV og MED.

Vedr. STKs mandat på studie- og forskningsfeltet kan JUS dokumenterer at STKs renommé som stimulator for undervisning og forskning på kvinne- og kjønnsforskningsfeltet i høy grad er velfortjent. Også for SVs vitenskapelige ansatte har sentret utgjort en viktig satsing for å utvikle kompetanse, knytte kontakter og utvikle forsknings- og undervisningssamarbeid. Komiteens forslag om å nytte gjesteforskerstipend som en fruktbar mulighet for å bruke senteret mer systematisk støttes av JUS og SV.

STK slutter seg til komiteens syn om at kjønnsforskning bør komme bedre inn i forskerutdanningen og profesjonsutdanningene, men mener det bør skje ved at det utvikles relevante tilbud og ikke ved tvang. Komiteens forslag om å utvide utdanningstilbudet til at STK utvikler egne master- og ph.d.-program får liten støtte fra fakultetene, bare studentparlamentet ønsker eget master-program ved STK.

Komiteen får støtte fra de fleste fakulteter og sentre til at STK bør videreføres samt fortsette å være et eget senter direkte under universitetsstyret. HF har ingen sterk oppfatning om hvordan

STK organiseres, men ønsker videre utredning før evt. endring av større karakter skjer. Flere fakulteter ønsker imidlertid styrket kontakt mellom STK og fakultetene. Komiteens forslag om at STK bør få fysisk lokalisering på hoved-campusområde får støtte. Videre støttes bruk av gjesteforskerstipend og professor II-stillinger som virkemidler for å øke kontakt mellom senter og fakultet. JUS foreslår at vedtektene endres slik at det er eksplisitt avklart at styremedlemmer som sitter i STK-styret, sitter der på vegne av sine fakultet, og ikke av personlig interesse, og dels slik at alle, eller flere, fakulteter blir representert i styre.

Gunn Elin Aa. Bjørnebo
Universitetsdirektør

Terje Mørland
Forskningsdirektør

Vedlegg:

Evalueringsrapport for SUM
Evalueringsrapport for STK
Høringsuttalelser
Bakgrunnsdokumenter: Selvevalueringsrapporter fra STK og SUM